

РЕШЕНИЕ

№ 2052

гр. София, 30.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 10.03.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Миглена Николова

ЧЛЕНОВЕ: Даниела Гунева

Младен Семов

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **448** по описа за **2023** година докладвано от съдия Младен Семов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/ вр. чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на директора на дирекция Инспекция по труда-Софийска област /ДИТ СО/ срещу Решение № 4376/16.11.2022 г., постановено по АНД № 4407/2022 г. по описа на Софийски районен съд, НО 106 състав, с което е отменено наказателно постановление /НП/ №23-2200059/11.03.2022 г., издадено от директор на дирекция ДИТ - С. област, с което на основание чл. 414, ал. 1 от Кодекса на труда /КТ/, на „Матома Трейд“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 1 500,00 /хиляда и петстотин/ лева за неизпълнено правно задължение по чл. 12, ал. 4, т. 1 във вр. с ал. 5 от Наредба за структурата и организацията на работната заплата като незаконосъобразно, както и на основание чл. 63д, ал. 1 ЗАНН, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ е осъдена да заплати дружеството разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 300,00 /триста/ лева.

Изложените в касационната жалба доводи са за нарушение на закона при постановяване на оспореното решение – касационно основание по чл.348 ал.1 т.1 от НПК. Поддържа се тезата, че съставеният акт за установяване на административно нарушение /АУАН/ и издаденото въз основа на него наказателно постановление са в

съответствие с материалните изисквания и процесуалните правила в ЗАНН. Оспорва се заключението на съда, административно- наказателното производство е протекло пред некомпетентен орган, с оглед разпоредбата на чл. 16, ал.2 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“. Аргументира се тезата в обратен смисъл- възложена разширена териториална компетентност на дирекция Инспекция по труда - Софийска област и на територията на Столична община въз основа на заповед, с която на основание чл.6, ал.2, т.14 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция на труда“. Сочи се в касационната жалба, че с решение № 222 от 14.01.2022 г. на АССГ по дело 11247/2021, потвърдено с решение № 9303 от 21.10.2022 г. по дело № 4346/2022 г. е прието наличието на териториална компетентност и на територията на Столична община на ДИТ С. област при осъществяването на контрол на трудовото законодателство, като в допълнение се сочат и решения по адм.дела по описа на Върховният административен съд №№ 4732/2017; 8326/2017; 13325/2019; 6915/2021, както и решения на Административен съд София- град по касационни дела с №№ 5012/2018; 351/2022; 3287/2020; 13955/2019. Искането е отмяната на оспореното решение на СРС и потвърждаване на НП № №23-2200059/11.03.2022 г., издадено от директор на дирекция ДИТ - С. област. Претендира се присъждането на юрисконсултско възнаграждение, като се прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. В проведеното публично заседание по делото касационният жалбоподател се представлява от юрк. Н., която поддържа касационната жалба по съображенията, изложени в нея. Отправя молба за потвърждение на НП като правилно и законосъобразно, алтернативно заявява искане за връщане на делото за ново разглеждане на СРС. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение, като прави възражение за прекомерност на хонорара на насрещната страна пред касационната инстанция.

Ответната страна - „Матома трейд“ ЕООД изразява становище по постъпилата касационна жалба с отговор от 24.01.2023 г. по описа на СРС. Оспорва тезата за неправилност на решението, постановено от СРС. Сочи съдебна практика в подкрепа на поддържаната теза. Претендира присъждането на разноски по делото. В проведеното публично заседание по делото, ответникът се представлява от адв. В., който оспорва касационната жалба. Претендира присъждането на разноски по делото, съобразно представен списък.

Представителят на прокуратурата – прокурор Д. от СГП дава заключение за основателност на касационната жалба, а оспореният съдебен акт за неправилен.

Административен съд София - град Х. касационен състав, като взе предвид твърденията на страните и с оглед предмета на служебна проверка, съобразно чл.218 от АПК, излага следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 211, ал.1 АПК, от надлежна страна и на подлежащ на оспорване акт. Разгледана по същество е основателна.

След обсъждане на събраните доказателства, СРС е възприел следната фактическа обстановка:

При извършена на 08.02.2022 г. проверка за спазване на трудовото законодателство на място в обект на контрол - магазин „А.“, находящ се в [населено място],[жк], бл. 417-П и при преглед на представени документи в ДИТСО на 14.02.2022 г. е установено, че дружеството „Матома Трейд“ ЕООД, в качеството си на работодател,

не е изпълнило задължението си при определяне размера на допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит, да регламентира условията за отчитане за трудовия стаж на работника или служителя, придобит в друго предприятие по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на КТ на същата, сходна или същия характер работа, длъжност или професия, в т.ч. не е разграничил изброените три категории. Съдът е приел, че нарушението е извършено на 14.02.2022 г. За констатациите е съствен акт за установяване на административно нарушение № 23-2200059/14.02.2022 г., от Й. Г. П. - и.д. началник на отдел АИПО при ДИТСО и в присъствието на свидетелите А. С. К. и К. Г. К.. Въз основа на АУАН е издадено наказателно постановление № 23-2200059/11.03.2022 г. от инж. Е. И. А. - директор на ДИТСО, с което на основание чл. 414, ал. 1 КТ, при цялостното възпроизвеждане на фактическите констатации от акта, на дружеството „Матома Трейд“ ЕООД е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 1 500,00 /хиляда и петстотин/ лева за неизпълнено правно задължение по чл. 12, ал. 4, т. 1 във вр. с ал. 5 НСОПЗ.

За да отмени НП, районният съд е приел, че АУАН и издаденото, въз основа на него НП са съставени при наличието на допуснати съществени процесуални нарушения, с които е накърнено правото на защита на привлеченото към отговорност юридическо лице, защото актосъставителят и наказващият орган, които са част от поделението на ДИТ - С. област, не са териториално компетентни да проведат административно-наказателно преследване за твърдяното нарушение, доколкото същото е извършено в [населено място].

Настоящият касационен състав приема, че в случая е налице посоченото в жалбата касационно основание по чл. 348, ал.1, т.1 НПК – при постановяване на решението си, съдът е допуснал нарушение на закона.

В Глава деветнадесета от КТ е предвидено, че контрол за спазване на трудовото законодателство и административнонаказателна отговорност за неговото нарушаване се извършва от Изпълнителна агенция „Главна инспекция на труда“.

Разпоредбата на чл. 399, ал.1 КТ /Изм. - ДВ, бр. 100 от 1992 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2001 г., в сила от 31.03.2001 г., предишен текст на чл. 399 - ДВ, бр. 77 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 22.12.2017 г./, установява правилото, че цялостният контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности, включително по изплащане на неизплатени трудови възнаграждения и обезщетения след прекратяване на трудовото правоотношение, се осъществява от Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ към министъра на труда и социалната политика.

В ал. 2 на посочената правна норма е предвидено Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ да осъществява и специализирана контролна дейност по спазването на законодателството, свързано с изпълнението на държавната служба, и на правата и задълженията на страните по служебното правоотношение.

Правата на контролните органи са уредени в чл. 402. /Изм. - ДВ, бр. 100 от 1992 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 108 от 2008 г./ от Кодекса, като е разписано, че контролните органи в рамките на своята компетентност имат право да:

1. посещават по всяко време министерствата, другите ведомства, предприятията и местата, където се извършва работа, помещенията, ползвани от работниците и служителите, както и да изискват от лицата, които се намират на територията им, да се представят с документ за самоличност;
2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г.) изискват от работодателя, съответно от органа по

назначаването обяснения, сведения и представяне на всички необходими документи, книжа и заверени копия от тях във връзка с упражняването на контрола;

3. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г.) се осведомяват пряко от работниците и служителите по всички въпроси във връзка с упражняването на контрола, както и да изискват от тях да декларират писмено факти и обстоятелства, свързани с осъществяването на трудовата дейност, съответно на дейността по изпълнение на държавната служба, включително и данни за заплащането на труда;

4. вземат проби, мостри и други подобни материали за лабораторни изследвания и анализи, да използват технически средства и апаратура и да правят измервания на фактори на работната среда във връзка с упражняването на контрола върху осъществяваната трудова дейност;

5. установяват причините и обстоятелствата, при които са настъпили трудови злополуки.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г.) Работодателите, органите по назначаването, длъжностните лица, работниците и служителите са длъжни да оказват съдействие на контролните органи при изпълнение на техните функции.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 54 от 2015 г., в сила от 17.07.2015 г.) Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" уведомява Националната агенция за приходите за служебно заличаване на изпратено уведомление за сключен трудов договор, когато работодател или длъжностно лице не е изпълнил в срок влязло в сила задължително предписание по чл. 404, ал. 1, т. 11 или в случаите на чл. 404, ал. 5.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 27 от 2014 г.) Националната агенция за приходите предоставя на контролните органи по чл. 399 необходимата данъчна и осигурителна информация за целите на контрола по спазване на трудовото законодателство и на законодателството, свързано с държавната служба.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2001 г., в сила от 31.03.2001 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 48 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 27 от 2014 г.) Контролните органи по чл. 399, 400 и 401 осъществяват своите права в сътрудничество с работодателите, органите по назначаването, с работещите и с техните организации, както и с държавните служители.

Задълженията на контролните органи са посочени в чл. 403. КТ (Изм. - ДВ, бр. 100 от 1992 г.) КТ, като те са длъжни:

1. да пазят в тайна поверителните и за служебно ползуване сведения, които са им станали известни във връзка с упражняването на контрола, както и да не използват тези сведения в своя стопанска дейност;

2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г.) да пазят в тайна източника, от който са получили сигнал за нарушение на трудовото законодателство или на законодателството, свързано с държавната служба.

(2) (О.. - ДВ, бр. 25 от 2001 г., в сила от 31.03.2001 г.)

(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2010 г.) Контрол за спазване на трудовото законодателство и на законодателството, свързано с държавната служба не може да упражнява лице, което има пряк или косвен интерес от дейността на контролираните обекти.

С Устройственият правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ се уреждат устройството, дейността, съставът, структурата, функциите и организацията на работа на Изпълнителната агенция.

Така, съгласно чл. 16, ал. 2 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция

„Главна инспекция по труда“, в редакцията действала към момента на извършване и установяване на нарушението, дирекциите „Инспекция по труда“ осъществяват дейността си на територията на съответната област. Същевременно, разпоредбата на чл. 6, ал. 2, т. 14 от Устройствения правилник на изпълнителната агенция предвижда, че Изпълнителният директор ръководи Агенцията, като определя обхвата на дейност и компетентност на инспекторите по труда.

Като се отчете, че Кодексът на труда, е нормативен акт от по-висок ранг спрямо Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, и предвид посоченото по-горе се налага извод, че Кодексът не ограничава или разпределя правомощията на контролните органи в териториален аспект. Устройственият правилник разпределя вътрешно-организационно компетентността на отделните структури и служители на агенцията, като разпоредбите му не дерогират тези на Кодекса на труда и в частност уредбата на правомощията на контролните органи, които извършват и специализираната контролна дейност.

В правомощията на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ е да организира работата в агенцията и в частност да разширява териториалния обхват на контролната дейност на органите и, предвид нормата на чл. 21 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (отм. С § 1 на Постановление № 313 на МС от 5.10.2022 г. за приемане на Устройствен правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“). В новия Устройствен правилник това негово правомощие е запазено. Съгласно чл. 21, ал.4 и ал. 5 от него служителите в териториалните дирекции „Инспекция по труда“ имат компетентност на контролен орган в териториалния обхват на съответната дирекция. Служителите на дирекция „Инспекция по труда Софийска област“ имат компетентност на контролен орган и в териториалния обхват на Столичната община; териториална компетентност на контролните органи се определя и изменя от изпълнителния директор с изрична заповед.

В заключение следва да се отбележи също така, че при сравнителният анализ на разпоредбите на сега действащия Устройствен правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, приет с Постановление № 313/05.10.2022 г. на Министерския съвет, и тези на предходния, отменен с § 1, т.1 от Заключителните разпоредби на постановлението и действал по време на производството по издаване на процесното наказателно постановление, налага извода, че възникналите случаи на тълкуване в смисъл, ограничаващ компетентността на съответната териториална структура, са предизвикали изменение, което да преодолее различието в тълкуването на нормата.

Следва да се добави още, че с оспореното решение съдебният състав на СРС е приел описаните заповеди на изпълнителния директор на Агенцията дефиниращи териториална компетентност на отделните дирекции на агенцията за индивидуални административни актове по АПК, като се и произнесъл инцидентно за законосъобразността им, установявайки нищожност, извън правомощията си по ЗАНН. В тази връзка следва ясно да се посочи, че въпросните заповеди представляват вътрешнослужебен акт, като въпроса за компетентността на отделните териториални дирекции следва да бъде преценен през призмата на изложеното в предходната част на настоящето решение.

В оспореното решение не са изложени съображения по същество на спора - за правилност на процесното наказателно постановление, с обсъждане на нужните

доказателства за изясняването му и предвид нормата на чл. 220 АПК, обжалваното съдебно решение следва да бъде отменено и делото върнато за ново разглеждане от друг състав на Софийски районен съд.

С оглед отправеното от касатора искане за присъждане на разноски, настоящият състав счита, че по тях и по аналогия с текста на чл.226 ал.3 АПК, следва да се произнесе районният съд.

Поради това и на основание чл.221 ал.2 предл. второ от АПК, Административен съд София – град X. касационен състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 4376/16.11.2022 г., постановено по АНД № 4407 по описа на Софийски районен съд за 2022 г.

ВРЪЩА делото на друг състав на същият съд за ново разглеждане.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.